

GRAUND ZERO

Se oseti v kako da ja napu{tame Sodoma i Gomora

Bev eden od posledni te {to do leta vo Wujork pred da pukne. Posle ne se leta{e so denovi, bevme kako otse~eni. Ne mo'ev da telefoni ram nadvor od gradot, nemav internet, predavatel ot go snema sose kul i te pa pri mav samo edna tv stani ca, soobra}ajot be{e zabranet ni z moe maalo, pa nemavme ni kakov dotur...

No}ta pred da pukne se vra}av od Toronto. Treba{e da letam vo sedum.

Mi go otka'aa letot, go zatvori le La Gvardija aerodromot poradi nevreme. Me stavi ja na lista na ~ekawe. Drug let kon drug wujor{ki aerodrom. Bev posleden patni k {to vl eze vo posledni ot avion od Toronto.

* * *

Sabajl eto nekoja kom{ika spi ska: "Gospodi Bo' eGospodi Bo' eGospodi Bo' e!", me razbudi. Posle 5-6 sekundi, od drug stan se ~u glas na druga kom{ika: "Dosta, mori !!"

Wujork, Wujork.

Verojatno ne znaela zo{to prvata pi ska.

* * *

Drugar mi Vil Rozental doajal na rabota so kafe (za nosewe) v raka koga nad glava mu proletal prvi ot avion. Udri l vo kulata. Vil se ~udel {to se ~udel, pa si prodol' il na rabota. Posle neкое vreme puknal i vtori ot avion, pa gi evakui rale (kancelari jata mu e bli zu do pokojni te bli zna~ki).

"So u{te i ljadni ci luje odev preku Bruklinski ot most kon doma, Menheten zad mene, bi bli ski egzodus, koga zbabote... Se zavrtev i prvata kula po~na da se ru{ i. Lu]eto spi skaa. Se oseti v kako da ja napu{tame Sodoma i Gomora".

Vil, eve, so denovi ne mrda od doma, se le~i.

* * *

Prvata ve~er povtorno pojdiv kon mestoto na zlostorot. Seta gu' va be{e na zapadnata strana, a na isto~nata, ni z Ki neski ot kvart i ma{e mal ku kontrola. Im rekov deka odam na feri bot do Stetn Ajland, pa me pu{ti ja. Srede celata ludi ca eden prodava ~i ps. 75 centi, ne ja kreva cenata. Mi neral na voda mu snemalo, si te pi jat, od ~adoti od vobuda. Sakav navisti na da se ka~amna feri botot, oti od tamu najubavo, apsolutno najubavo se gl eda vrv~eto na Menhetn so ~adot {to se kreva. Pra{av koga }e se vra}a feri botot ({to }e pravam na Stetn Ajland cela no}, sakam da ja vi dam gl etkata, pa da si se vratam doma, na Menhetn). Eden xandar mi

vi ka deka nazad feribotot odi prazen. Mo' e{ da si odi { od Menhetn, ama ne mo' e{ da se vrati { .

Mi zal i ~i na "Begstvo od Wujork" na Xon Karpenter, ama obratno.

Na vra}awe uspeav da se protnam do Vol Strit. Od obl akot se be{ e stemni lo, odev ni z magl a, a se pokri eno so belo kako da e sneg. Otade i dat kami oni , i dat, i dat, i dat, bez kraj, farovi te pu{ teni ni z magl ava od bel a pra{ i na.

Poarno od Hol i vud.

* * *

Ju' no od 14-ta ul i ca zabranet soobra}aj. Toa zna~i Vol Strit, Ki neski Kwart, Mal a l tal i ja, Trajbeka, Soho, Gri ni ~ Vi l i x, i moe maalo - l st Vi l i x. Nema kol i , nema avtobusi , nema kami oni , nema ' ol ti taksi ... raj! Tol ku bli sku do pekol ot, a tol ku ubavo. Ul i ci te se na{ i , deca si i graat, vel osi pedi sti u' i vaat. Duri mo' am i so otvoreni penxeri wa da spi jam, oti nema turi sti . Na 14-ta ul i ca stojat xandari i proveruvaat legi ti mi aci i , pu{ taat samo l okal ci . Mal ku ostanuvame. Odedna{ gl edam kol ku sme okupi rani od turi sti , celo vreme.

Ama i ma jubrexi i . Nebare i stata ve~er posl e atomska katastrofa nekoj da do{ ol da sobi ra jubre. Mo' e po toa se poznavo kol ku e ci vi l i zi rano mestoto.

* * *

Sl ednata ve~er poj dov nadolu. Sega i ma seriozni kontrol i . Ja poka' uvam propusni cata na koja pi { uva so gol emi crveni bukvi "Pres". Duri na treta majka me pu{ taat. Ni kogo ne pu{ taat, ni bogat, ni slaven, samo oni e koi i maat rabota tamu: po' arni kari , doktori , popovi , vojska...

Na to~ak se vozam ni z Ki neski kvart - prazen. U{ te edna kontrol a. Baram fi n xandar na drugoto }o{ e. Vel i : "Tuka go evakui rame sudot, probaj onamu". Me zaprea u{ te mnogu pati , me prati ja da baram of i ci jal na propusni ca. Doj dov do kaj { to pu{ taat novi nari , ni peda potamu.

Si te tv eki pi sni maat od ovde, svetl a, kameri , fotografi . Pravi me muabet, razmenvame i nformaci i .

Trgnav da si odam. Si vel am, da probam od zapadnata strana ve~erva.

Tamu gu' va, narod, kami oni , { atori , { tabovi , uni formi , avtobusi , kabl ovi ... naredeno na avtopatot do zakr~uvawe. Kroce, kroce pomivam, odam nekol ku bl oka. Tivko. Dol u se nayi raat urnati ni te, stra{ no sil ni farovi i ne{ to nadreal no. Doa| am do bari kada. Vojska. Od tuka natamu ne mo' e. Nema { ansi ! Samo uni formi so propusni ci . Natamu e Voena zona. Voena zona.

Se a{ kam, gl edam, se napi wam. Saat-dva... Si kl avam maska, me pe~e grl oto. ^adot i pra{ i nata se krevaat v nebo, se gl edaat od satel i t.

Nekoj vi ka: "Dajte kami onov da go rastovari me". Za sekunda se nacrtavme petneset du{ i, i stovarame ki sel i vodi, ~okol atca, gri si ni... Pa, koga sme gotovi, si apl audi rame sami te.

Dobrovol ci te od Armi jata na spasot se tovarat so gajbi ki sel a voda.] e gi nosat vnatre, za po' arni kari te vo Voenata zona. Se redat, { efi cata vi ka: "Ne sakaat sendvi ~i, sakaat gri cki". Tr~am po gajbi te ~okol atca, gi nosam: "Eve ~okol atca". Dobrovol ci te nudat da gi zemat, vel am "Nema probl em, mo' am sam". Mi sl at deka sum eden od ni v, ne ja si mnuvam maskata. ^ekam, ~ekam, najposle poa|ame. Ja podotvoraat bari kadata, vl eguvame vo Voenata zona. Hol i vud mo' e voda da mu nosi, slikata e stra{ na. Stotoci, mo' e iljadi: uni formi, uni formi, kami oni, bul do' eri, svetla, kabli, ku~i wa traga~i; vojska, rezervisti, poli cajci, po' arni kari, lekari, medi cinski sestri, popovi, ortodoksni Evrei, { eri fi, park rejn xeri ... u{ te samo po{ tari fal at. " ^okol atca, zemete ~okol atca". Sni kers, gi obo' uvaat, gi razgrabuvaat, i mi lo mi e, ne{ to da pomognam: i ma neko e zaedni { tvo vo vozduhot.

Razdavaj}i gi doa|am se pobl i zu i pobl i zu do epi centarot.

Onamu kade { to pred dva meseci gledav koncert na indonezi ska muzi ka na otvoreno, kade mi li on pati sum se { etal so drugari, bli zu do mestoto kade { to sni mavme, kade ja fotograf i rav "One Way"...

Ne mi se veruva!!

Graund zero. Tuka udri lo. Di menzi i te se stra{ ni, odnosot, srazmerot e { okanten. Verojatno vaka i zgl edal a Hi ro{ i ma, ama ova e povi soko, pogol em kup, pove}e... Del od edna bli zna~ka stoi prostum kako i spraven kostur, nekade na pol pat me|u "Bl ejd raner" i "Med Meks". Ogromen e, a e samo 10-15 sprata od 110. Od udarot kupot e nabi en sedum sprata pod zemja.

Lu|eto se kako mravki vo kupot.

Kol ku e gol em kupot, a osven ovoj kostur nema ni { to pogol emo od 20-30 santi ma, se se stori lo sol: beton, ' el ezo, plasti ka, stakl o, harti i, kompjuteri, poli ci, tel e foni, bi roa, voda, cevki, fekal i i, kaf i wa, tepi soni, ~evli, pal ta, si jal i ci, ' i ci, kroasani, sendvi ~i, ran~i wa, akt-ta{ ni, saati, radi ja, svadbeni fotograf i i, jabol ka, sokovi, drvo, vokmeni, meso, 5,000 trupa, pra{ i na...

Najbogata zemja na svetot, ama se otkopuva so kofi i lopati, mi li oni ve toni |ubre se ~epkaat na raka. V~era najdoa del od paso{ ot na eden od ki dnaperi te.

I ne~i i prsti.

(Objaveno vo Vest, 19 septemvri , 2001)

EKSKLUZI VNO: MI L^O MAN^EVSKI NA LI CE MESTO, VO VOENATA
ZONA NA SVETSKI OT TRGOVSKI CENTAR, KADE NI NA NOVI NARI NE
I M E DOPU[TEN PRI STAPOT

<http://www.vest.com.mk/default.asp?id=14843&rubrika=Svet&idg=2&idb=361>